

Stora skillnader i slöjdundervisningen

En avhandling vid Göteborgs universitet visar tydliga olikheter i slöjdlärares förhållningssätt i sin undervisning och till sina elever. Elevernas ges därmed olika förutsättningar att lära genom slöjdundervisningen.

De nationella utvärderingarna av slöjdamnet 1992 och 2003 har visat att slöjdamnet är populärt bland grundskolans elever, som får 330 timmars slöjdundervisning under sin grundskoletid. Populariteten grundas inte minst i att elevinflytandet över undervisningens innehåll är stort, i att undervisningen är mycket individualiserad och i att elevernas engagemang är stort.

Slöjd är ett litet ämne i skolans timplan. Det innebär att slöjdlärarna utgör en liten lärarkategori på varje skola, något som gör varje enskild slöjdlärares påverkan på undervisning stor.

- En slöjdlärare kan arbeta 15-20 år på en skola utan att få nya ämneskollegor. Det innebär att kännedomen är begränsad om hur andra slöjdlärare undervisar. I kombination med att slöjdamnet är så populärt finns få incitament och begränsade möjligheter för slöjdlärare att kritiskt granska och utveckla sin undervisning, säger Peter Hasselskog vid institutionen för mat, hälsa och miljö och verksam vid slöjdläraryrket vid Göteborgs universitet. Hans studie visar att lärarnas förhållningssätt är mer beroende av person än av situation, där lärarna inte varierar mellan de olika förhållningssätten.

- Det finns därmed en risk för brist på likvärdighet i slöjdundervisningen, konstaterar han. Peter Hasselskog har använt sig av lärar- och elevdagböcker, insamlade vid den senaste nationella utvärderingen NU-03, plus inspelningar av lärares och elevers muntliga kommunikation under slöjdlektioner.

I studien har han utifrån dagböckerna konstruerat fyra olika idealtyper av slöjdlärare som alla ger förutsättningar för lärande inom kursplanens ramar. De fyra idealtyperna Servicemannen, Instruktören, Handledaren och Pedagogen har olika förhållningssätt vilka påverkar elevernas upplevelse av undervisning vilket ger skillnader vad gäller elevernas förutsättningar för lärande genom undervisningen.

De olika förhållningssätten handlar om att antingen lägga fokus på instruktion på nästa steg i elevernas arbete, eller om att lägga fokus på att skapa förståelse hos eleverna eller slutligen om att i första hand stötta eleverna genom att hjälpa till med det de ber om.

- Det finns inget enda "bästa" förhållningssätt. Olika förhållningssätt ger förutsättningar för olika lärande. Annat som spelar in är exempelvis hur kontakten mellan lärare och elev etableras, om lärarens fokus är riktat mot eleven eller mot elevens slöjdföremål och hur eleverna redovisar färdiga slöjdarbeten, säger Peter Hasselskog.

Han menar att studiens resultat är relevanta även för övriga skolämnen:

- Det sätt på vilket slöjdundervisningen bedrivs med sitt utmärkande elevinflytande och individualisering kan inspirera till hur det skulle kunna få större utrymme även i andra ämnens undervisning.

Läs avhandling i fulltext >> <http://gupea.ub.gu.se/handle/2077/21997>

Peter Hasselskog lägger fram sin avhandling "Slöjdlärares förhållningssätt i undervisningen" vid Utbildningsvetenskapliga fakulteten, Göteborgs universitet.

Tid: fredag 23 april kl 10.00, Plats: Margareta Huitfeldts Auditorium, Pedagogen hus C, Läroverksgatan 5, Göteborg

För mer information kontakta Peter Hasselskog: peter.hasselskog@ped.gu.se, tel: 031-7864169, 0703-243127

